

Skal regionråd føre postjournal?

Kommunal Rapport, 31.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er regionråd underlagt samme krav til offentlighet som kommunen?

SPØRSMÅL: Skal regionråd føre postjournal på linje med kommuner? Jeg går ut fra at et organ som består av ordførere, som er valgt til regionrådet, er underlagt samme krav til offentlighet om øvrige offentlige organ?

SVAR: Et regionråd er et interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18. Et slikt råd skal være forankret i en samarbeidsavtale mellom de kommunene som deltar, der det blant annet ([§ 18-4](#) fjerde avsnitt, bokstav b) skal fremgå om rådet er et «selvstendig rettssubjekt», det vil si et organ med selvstendig økonomi og administrasjon under egen ledelse.

Hvis regionrådet er et selvstendig rettssubjekt, vil det etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav d gå inn under reglene i denne loven om journalføring og dokumentoffentlighet, i og med at alle medlemmene av det øverste styringsorganet – representantskapet – er valgt av deltakerkommunene – se [§ 18-3](#) i kommuneloven.

Hvis rådet ikke er eget rettssubjekt, vil det ikke kunne ha eget tilsatt sekretariat. Journalføringsplikten vil da ligge på den av deltakerkommunene som enten har påtatt seg dette ansvaret, eller som har stilt en av sine tilsatte til rådighet for å utføre denne funksjonen. Da gjelder offentliglova for dette sekretariatet på linje med det som ellers gjelder for vedkommende kommunes administrasjon.

Rettelse:

Opprinnelig i denne artikkelen sto det: «Hvis regionrådet er et selvstendig rettssubjekt, vil det etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav c gå inn under reglene i denne loven om journalføring og dokumentoffentlighet», mens det korrekte skulle vært bokstav d.

Mer om regionråd og postjournaler

Kommunal Rapport, 07.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Bommet i lovhenvisning om virkeområdet til offentleglova.

SPØRSMÅL: Vi har pr. tiden en klagesak etter offentleglova hvor det sentrale spørsmålet er om et interkommunalt politisk råd (opprettet etter kommuneloven kapittel 18) plikter å føre offentlig postjournal. Det vi må ta stilling til, er om rådet er omfattet av [offentleglova § 2](#). Slik jeg forstår [artikkelen i Kommunal Rapport](#), så er slike interkommunale råd omfattet av offentleglova § 2 første ledd bokstav c. Når vi har drøftet saken internt hos oss, har vi tenkt bokstav a eller d.

I vårt tilfelle er det interkommunale rådet organisert som et eget rettssubjekt, og det vil derfor være nærliggende at dette rådet går inn under bokstav c eller d. Det jeg sliter litt med å forstå er ordlyden «der kommune direkte eller indirekte har en eierandel som gir mer enn halvparten av stemmene». I vårt tilfelle er hver av deltakerkommunene representert med minimum 1 kandidat hver i representantskapet. Samarbeidsavtalen sier ikke noe om det er andre medlemmer av representantskapet ut over dem som hver kommune velger. I beste tilfelle betyr dette at representantskapet består av kun kommunerepresentanter og at disse har minimum én stemme hver. Betyr det da at vilkåret i bokstav c, om eierandel av stemmene, er oppfylt?

Subsidiært, hva er årsaken til at du vurderer tilfellet etter bokstav c og ikke noen av de andre? Kan et slikt råd ikke være omfattet av offentleglova på grunnlag av bestemmelsens øvrige bokstaver, og i så tilfelle hvilke?

SVAR: Det grunnleggende poenget er at hjemmelen for å opprette et slik regionråd er bestemmelsene om interkommunalt politisk råd i kommuneloven kapittel 18. Et slikt råd må derfor være forankret i en samarbeidsavtale mellom de kommunene som deltar. I denne må det altså være fastsatt (kommuneloven [§ 18–4](#) fjerde avsnitt, bokstav b) om rådet skal være et «selvstendig rettssubjekt», det vil si et organ med selvstendig økonomi og administrasjon under egen ledelse, eller bare et organisert samarbeidstiltak mellom de aktuelle kommunene.

Hvis rådet ikke er eget rettssubjekt, er dette enkelt. Da vil det ikke kunne ha eget tilsatt sekretariat. Journalføringsplikten vil ligge på den av deltakerkommunene som enten har påtatt seg dette ansvaret, eller som har stilt en av sine tilsatte til rådighet for å utføre denne funksjonen. Da gjelder offentleglova for dette sekretariatet på linje med det som ellers gjelder for vedkommende kommunes administrasjon, som organ vedkommende kommune etter [offentleglova § 2](#) første avsnitt, bokstav a, selv om det altså betjener et fellesorgan for disse. Regionrådets postadresse er den kommune som har sekretariatsansvaret, på samme måte som ved vertskommunesamarbeid.

Så kan det umiddelbart fremtre som en nærliggende tilnærming å si at det samme må gjelde også der regionrådet har status som eget rettssubjekt, men her er problemet at i så fall har dette en selvstendig juridisk og organisatorisk status, formelt uavhengig av deltakerkommunes administrasjon og politiske ledelse, på linje med et interkommunalt selskap eller et aksjeselskap, også når et slikt bare har kommuner som eiere. Det fører oss da inn § 2 første avsnitt bokstav c og d, og her må jeg bare gi deg rett; her var det rett og slett en skrivefeil i mitt svar i Kommunal Rapport. Det skulle det vært vist til bokstav d, ikke til bokstav c. Det gir ikke særlig mening å vise til «eigardelen» i dette rådet, poenget er at det velges av kommunene.